

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/46/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5319010152
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Liptáková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5319010152.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Liptákovvej a sudcov JUDr. Vladimíra Kuráka a Mgr. Anny Mihálikovej, na verejnom zasadnutí konanom 23. novembra 2021 prejednal odvolanie podané obžalovaným K. A., nar. XX.XX.XXXX, proti rozsudku Okresného súdu Čadca, č.k. 2T/41/2019-132 z 18.11.2020 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného K. A. z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Čadca, č.k. 2T/41/2019-132 z 18.11.2020 bol obžalovaný K. A. uznaný za vinného, že:

ako otec maloletého K. C., nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol zverený do výchovy a starostlivosti svojej matky K. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXXX, okr. G., si úmyselne riadne neplnil svoju vyživovaciu povinnosť, ktorá výška vyživovacej povinnosti mu bola určená rozsudkom Okresného súdu v Čadci pod sp. zn. 5P/30/2017 zo dňa 14.12.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 11.01.2018, a to prispievať na maloletého syna sumou 120,- € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, čím takto na výživnom za obdobie od januára 2018 do 18.11.2020, s výnimkou obdobia od 25.9.2020 do 18.11.2020, kedy bol vo výkone trestu odňatia slobody, dlhuje K. C. sumu 3.360,- €, nakoľko tejto v uvedenom období na výživnom uhradil sumu 600,- €, pričom v dobe, keď neplatil výživné, bol nezamestnaný, neprejavil skutočný záujem zamestnať sa, nebol vedený na príslušnom úrade práce, hoci tento úrad evidoval voľné pracovné miesta, z ktorých si mohol vybrať zamestnanie, hoci vedel o tom, že má vyživovaciu povinnosť,

čím spáchal prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák.

Za to bol podľa § 207 ods. 3 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák. odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obžalovaného na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 18.11.2020 vyplýva, že po vyhlásení rozsudku, po vysvetlení významu rozhodnutia súdu a poučení o opravnom prostriedku prokurátor sa vzdal práva na podanie odvolania. Obžalovaný zahlásil odvolanie voči výroku o treste.

Dňa 26.5.2021 súdu prvého stupňa boli doručené dôvody odvolania obžalovaného, podané prostredníctvom obhajcu, v ktorých sú uvedené nasledovné argumenty:

„Napadnutý rozsudok prvého stupňa nepovažujem za zákonný, nakoľko mi uložil neprimerane vysoký trest odňatia slobody. Som toho názoru, že sú dané dôvody na nižší trest než ten, ktorý mi bol uložený.

Bol som uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na skutkovom základe, že ako otec maloletého K. C., nar. X.X.XXXX, ktorý bol zverený do výchovy a starostlivosti svojej matky K. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Q. XXXX, okr. G. som si úmyselne riadne neplnil svoju vyživovaciu povinnosť, ktorá výška vyživovacej povinnosti mi bola určená rozsudkom Okresného súdu v Čadci pod sp. zn. 5P/30/2017 zo dňa 14.12.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 11.1.2018, a to prispievať na maloletého syna sumou 120,- € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, čím som takto na výživnom za obdobie od januára 2018 do 18.11.2020, s výnimkou obdobia od 25.9.2020 do 18.11.2020, kedy som bol vo výkone trestu odňatia slobody dlhoval K. C. sumu 3.360,- €, nakoľko som tejto v uvedenom období na výživnom uhradil sumu 600,- €, pričom v dobe keď som neplatil výživné som bol nezamestnaný, neprejavil som skutočný záujem zamestnať sa, nebol som vedený na príslušnom úrade práce, hoci tento úrad evidoval voľné pracovné miesta, z ktorých som si mohol vybrať zamestnanie, hoci som vedel, že mám vyživovaciu povinnosť.

Ja som sa k tomuto skutkovému základu vyjadril na hlavnom pojednávaní dňa 18.11.2020, ale súd moju výpoveď nezohľadnil pri ukladaní trestu. Je problém sa v dnešnej dobe sa zamestnať, keď je COVID 19, práce je menej a podnikatelia do pracovného pomeru nechcú zamestnávať. Súd pri rozhodovaní o trestnom čine zanedbania povinnej výživy neskúmal v akej výške som bol schopný plniť vyživovaciu povinnosť, nebral na zreteľ všetky potrebné hľadiská vrátane toho, či som sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania. Podľa mňa nestačí iba zistenie, že som v súčasnej dobe bez zamestnania, ja by som sa rád zamestnal, ale mám problém sa zamestnať aj z toho dôvodu, že som bol vo výkone trestu odňatia slobody.

Ja by som chcel do skončenia tohto trestného konania celý svoj dlh na výživnom uhradiť, chcem využiť účinnú ľútosť.

Vzhľadom na skutočnosti, ktoré uvádzam v tomto odvolaní, žiadam, aby súd zrušil rozsudok Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/41/2019 zo dňa 18.11.2020 v celom rozsahu a vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol a po uhradení celej dlžnej sumy, aby som bol krajským súdom oslobodený spod obžaloby v celom rozsahu.“

Súdny spis neobsahuje vyjadrenie príslušného prokurátora k dôvodom odvolania obžalovaného.

Na verejnom zasadnutí v konaní pred odvolacím súdom prokurátor uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa považuje za zákonný a navrhuje odvolanie obžalovaného ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietnuť. Osoba, do ktorej rúk je obžalovaný povinný plniť povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného - K. C. sa pripojila sa k tomu, čo uviedol prokurátor. Obhajca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Verejné zasadnutie sa za splnenia zákonných podmienok vykonalo v neprítomnosti obžalovaného.

Krajský súd, ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolanie obžalovaného bolo podané včas, v lehote stanovenej § 309 Tr. por., odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. b) Tr. por., obsah odvolania spĺňa náležitosti § 311 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Obžalovaný K. A. podal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa len proti výroku o treste, ale odvolací súd vykonal všeobecný prieskum rozhodnutia súdu prvého stupňa o vine, ako i prieskum konania, ktoré predchádzalo odvolaním napadnutému výroku rozsudku súdu prvého stupňa, pretože z pohľadu zákona a spravodlivosti žiadny trest nemôže obstať pri nezákonnom rozhodnutí o vine páchatel'a.

Odvolací súd zistil, že vo vzťahu ku skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdeného trestného činu (prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138

písm. b/ Tr. zák.) je napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa Trestného poriadku a v ktorom nedošlo k žiadnym chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci.

Odvolaací súd zistil, že súd prvého stupňa si vytvoril dostatočný skutkový základ k rozhodnutiu o druhu a výmere trestu. Na tomto mieste krajský súd poznamenáva, že argumenty obžalovaného uvedené v písomných dôvodoch odvolania neboli spôsobilé zvrátiť druh a výmeru trestu, ktorý bol obžalovanému uložený rozsudkom súdu prvého stupňa.

Skutočnosť, že odvolateľ sa nestotožňuje s právnymi názormi súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku v súvislosti s výrokom o treste, nemôže sama osebe viesť odvolací súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených súdom prvého stupňa.

Súd prvého stupňa rozviedol svoje skutkové a právne úvahy vo vzťahu k výroku o treste, ktoré si odvolací súd osvojil v plnom rozsahu a v podrobnostiach na ne aj vo svojom rozhodnutí poukazuje.

Z dôvodov odvolania obžalovaného je nesporné, že obžalovaný primárne namieta neprimeranosť trestu, ktorý bol uložený rozsudkom súdu prvého stupňa.

Treba uviesť, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu) a je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t.j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste.

Všeobecne treba uviesť, že Trestný zákon vychádza zo zásady, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a ich páchatel'mi. Zmysel existencie a prípadnej aplikácie noriem trestného práva je predovšetkým v tom, aby sa trestné činy buď vôbec nepáchali, alebo páchali v čo najmenšej miere. Ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov, vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov, robí tak z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest má však okrem toho pôsobiť výchovne, a to nielen na páchatel'a, ale aj na ostatných členov spoločnosti. Pritom generálna prevencia sa má uskutočňovať prostredníctvom individuálnej prevencie. Ak sa teda páchatel'ovi zabráni v ďalšej trestnej činnosti, dáva sa tým najavo aj ostatným členom spoločnosti, ktoré správanie je nežiaduce, proti čomu je namierený Trestný zákon a takýmto spôsobom možno ovplyvňovať pozitívnu hodnotovú orientáciu občanov spoločnosti. Trest súčasne vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Z hľadiska týchto úvah odvolacieho súdu možno potom dospieť k záveru, že účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. tvorí jednotu, lebo sa musí vzájomne dopĺňať. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje chráneným záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcija medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti.

V súvislosti s namietanou neprimeranosťou uloženého trestu odvolateľom treba dodať, že záver o primeranosti trestu je daný vtedy, ak sa opiera o rozumnú väzbu medzi legitímnym cieľom a zvoleným prostriedkom jeho realizácie. Možno konštatovať, že páchatel'a môže so spravodlivosťou, a teda aj so spoločnosťou zmieriť len spravodlivý trest. Trest sa musí rovnať spôsobenému bezpráviu, z toho vyplýva, že v prípade, ak bude trest, resp. odplata obsiahnutá v treste prísnejšia ako bezprávie spôsobené trestným činom, nedôjde len k negácii tohto bezprávia, ale zároveň uloženým trestom

vznikne nové bezprávie - bezprávie voči neprimerane potrestanému páchatelovi trestného činu. Trest, ktorým štát a spoločnosť reaguje na spáchaný trestný čin ako na nespravodlivé konanie, by mal nespravodlivosť spôsobenú trestným činom napraviť, a nie ešte viac rozmnožiť. Neprimeraný trest nemožno považovať za spravodlivý. Spravodlivý je vždy len primeraný trest. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácie núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupovaniu súdu pri rozhodovaní o treste.

Okresný súd správne aplikoval pri úvahách týkajúcich sa ukladania trestu ustanovenie § 34 ods. 4 Tr. zák., podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Súd prvého stupňa správne aplikoval všetky hmotnoprávne ustanovenia rozhodujúce pre uloženie druhu a výmery trestu vrátane správneho zistenia jednej poľahčujúcej okolnosti (§ 36 písm. l/ Tr. zák.) a jednej príťažujúcej okolnosti (§ 37 písm. m/ Tr. zák.), keďže obžalovaný sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval a bol už za trestný čin odsúdený a správnej aplikácie ustanovenia § 38 ods. 2 Tr. zák. Krajský súd uzatvára, že okresným súdom uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 rok so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia považuje odvolací súd za zákonný, primeraný a spravodlivý. Tento zákonný stav neboli odvolacie argumenty obžalovaného spôsobilé zvrátiť v rámci odvolacieho konania.

Krajský súd teda dospel k záveru, že stavu veci, zákonu a spravodlivosti bude zodpovedať uloženie trestu odňatia slobody obžalovanému K. A. v trvaní 1 rok, teda na spodnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Okresný súd pri ukladaní trestu dostatočne rešpektoval ustanovenie § 34 ods. 4 Tr. zák., podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Z aktuálneho odpisu registra trestov bolo zrejmé, že súčasne stíhaného skutku sa obžalovaný mal dopustiť v priebehu skúšobnej doby, preto súd nemohol obžalovanému uložiť podmienený trest odňatia slobody. Pokiaľ ide o uloženie alternatívnych trestov, k tomuto krajský súd stručne uvádza, že obžalovaný v minulosti už raz spáchal trestný čin v priebehu skúšobnej doby a súd podmienený trest odňatia slobody nepremenil na trest nepodmienečný, ale uložil mu alternatívny peňažný trest, čím mu dal možnosť preukázať, že je schopný a ochotný viesť riadny život. Podľa názoru krajského súdu je potrebné na obžalovaného v tomto prípade pôsobiť nepodmienečným trestom odňatia slobody, aby skutočne pocítil dôsledky svojho protiprávneho konania. Doterajšie odsúdenia obžalovanému nezabezpečili nápravu a aj napriek týmto odsúdeniam sa dopustil ďalšej protiprávnej činnosti. Vzhľadom k vyššie uvedenému preto krajský súd má za to, že uložený trest je vzhľadom na okolnosti prípadu a pomery páchatel'a spravodlivým potrestaním. Uložený trest odňatia slobody je na spodnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby, pričom ani krajský súd nevzhladol existenciu mimoriadnych okolností takej kvality, ktoré by odôvodňovali neuloženie tohto trestu, alebo by odôvodňovali uloženie tohto trestu pod zákonom stanovenú hranicu.

Stavu veci a zákonu zodpovedá tiež výrok, ktorým súd obžalovaného zaradil na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, nakoľko obžalovaný bol v posledných desiatich rokoch vo výkone trestu odňatia slobody.

Reálne garantovanie a uplatnenie základného práva na súdnu ochranu aj v súdnom konaní trestnom neznamena, aby všeobecné súdy preberali skutkové a právne názory strany konania, ktoré v okolnostiach konkrétneho prípadu súvisia s uloženými druhmi a výmerami trestov.

Odvolací súd preskúmal správnosť konania, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku, a nezistil žiadne ďalšie pochybenia. Nezistil chyby, ktoré odvolaniami neboli vytýkané a ktoré by boli takej povahy, že by odôvodňovali po právoplatnosti rozsudku podanie mimoriadneho opravného prostriedku, a to dovolania.

Na základe týchto skutočností potom krajský súd, ako súd odvolací, odvolanie obžalovaného K. A. podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.